

Total No. of Printed Pages—7

6 SEM TDC GEPS (CBCS) 6.1

2 0 2 3

(May/June)

POLITICAL SCIENCE

(Generic Elective)

Paper : GE-6.1

(**Human Rights, Gender and Environment**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) *The Communist Manifesto* নামৰ গ্ৰন্থখনৰ
লেখক কোন ?

Who authored the book, *The Communist
Manifesto* ?

(b) মানৱ অধিকাৰৰ বিশ্বজনীন ঘোষণাপত্ৰটো গ্ৰহণ কৰা হয়

(i) ১ ডিচেম্বৰ, ১৯৪৮

(ii) ১০ ডিচেম্বৰ, ১৯৪৮

(iii) ১১ ডিচেম্বৰ, ১৯৪৮

(iv) ৩১ ডিচেম্বৰ, ১৯৪৮

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

The Universal Declaration of Human Rights was adopted on

- (i) December 1, 1948
- (ii) December 10, 1948
- (iii) December 11, 1948
- (iv) December 31, 1948

(Choose the correct answer)

(c) তলত দিয়া কোনটো মৌলিক অধিকাৰত 'অস্পৃশ্যতা বিলুপ্তিকৰণ' বিষয়টো অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয় ?

- (i) ধৰ্মীয় অধিকাৰ
- (ii) সমতাৰ অধিকাৰ
- (iii) স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ
- (iv) শোষণৰ বিৰুদ্ধে অধিকাৰ

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

Which one of the following categories of Fundamental Rights incorporates 'abolition of untouchability' ?

- (i) Right to Religion
- (ii) Right to Equality
- (iii) Right to Freedom
- (iv) Right against Exploitation

(Choose the correct answer)

(d) ভাৰতীয় মহিলা সন্থাৰ প্ৰথম সভাপতি কোন আছিল ?

Who was the first President of the Indian Women Association?

(e) উদ্যোগিক প্ৰদূষণৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one cause of industrial pollution.

(f) NHRC ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of NHRC.

(g) ভাৰতীয় সংসদৰ লোকসভাত অনুসূচিত জনজাতিৰ বাবে কিমানখন আসন সংৰক্ষিত কৰা হৈছে ?

How many seats are reserved for the Scheduled Tribes in the Lok Sabha of the Indian Parliament?

(h) _____ ত প্ৰথম আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৃথিৱী শীৰ্ষ সন্মিলন অনুষ্ঠিত হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

The first International Earth Summit was held in _____.

(Fill in the blank)

(4)

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্রতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on the following (within 150 words each) :

- (a) কৃষকৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ

Impact of globalization on peasants

- (b) মানৱ অধিকাৰ আৰু নাগৰিকৰ অধিকাৰ

Human Rights and Citizenship Rights

- (c) চিপকো আন্দোলন

Chipko Movement

- (d) গোলকীয় উষ্ণতা

Global warming

3. বিশ্বায়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। ভাৰতবৰ্ষৰ জনজাতীয় সমুদায়ৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+10=12

Define globalization. Discuss its impact on the tribal communities of India.

(5)

অথবা / Or

সামাজিক বৈষম্য কাক বোলে? ভাৰতত সামাজিক বৈষম্যৰ ভিত্তি হিচাপে জাতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 12

What is social inequality? Discuss caste as the basis of social inequality in India.

4. মানৱ অধিকাৰৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণাৰ তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the significance of the Universal Declaration of Human Rights.

অথবা / Or

স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতত মানৱ অধিকাৰ আন্দোলনৰ বিবৰ্তনৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

Briefly discuss the evolution of Human Rights movement in the post-Independent India.

5. ভাৰতৰ পঞ্চায়তী ৰাজ ব্যৱস্থাত মহিলাৰ অংশগ্ৰহণৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে মূল্যায়ন কৰা। 11

Evaluate the nature of participation of women in Panchayati Raj Institution in India.

(6)

অথবা / Or

ভাৰতত পিতৃতন্ত্ৰৰ গাঁথনিৰ সমালোচনাত্মক পৰীক্ষা কৰা।

Critically examine the structure of patriarchy in India.

6. সমসাময়িক ভাৰতৰ বিভিন্ন পৰিবেশ আন্দোলনে উত্থাপন কৰা বিভিন্ন বিষয়সমূহ পৰীক্ষা কৰা।

11

Examine the various issues raised by the various environmental movements in contemporary India.

অথবা / Or

ভাৰতত পৰিবেশৰ অৱক্ষয়ৰ প্ৰধান কাৰণসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

What are the major causes of environmental degradation in India? Discuss.

7. মানৱ অধিকাৰ আন্দোলনৰ বিৱৰ্তনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

ভাৰতত এই আন্দোলনসমূহে সঞ্চিত হোৱা ডাঙৰ প্ৰত্যাহ্বানসমূহ কি কি?

4+7=11

Discuss the evolution of Human Rights movement. What are the major challenges faced by these movements in India?

(7)

অথবা / Or

মানৱ অধিকাৰ বুলিলে কি বুজা? ভাৰতৰ সংবিধানত মানৱ অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰা বিভিন্ন বিধানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4+7=11

What do you understand by Human Rights? Discuss the various provisions in the Constitution of India that protect Human Rights.
